ଏସ୍.ଡି.ଓ. ଗ୍ରିଡ୍ ନିଗମ ଓଡ଼ିଶା ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ତିମୁଡୁ ଓରାମ

ଜୁଲାଇ 28, 2005

[ଅଶୋକ ଭାନ୍ ଏବଂ ଏସ୍.ବି.ସିହ୍ନା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଦ୍ୱୟ]

ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନ, 1950- ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226- ରିଟ୍ ଅଧିକାରିତା –ପ୍ରୟୋଗ – ପରିସର - ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମଙ୍କ ବିଦ୍ୟୁତମୟ ତାରରୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆଘାତ ହେତୁ ମୃତ୍ୟୁ – କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ରିଟ୍-ଆବେଦନ ଦାଖଲ ହୋଇଥିଲା –ନିର୍ଣ୍ଣୟ - ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ନ୍ୟାୟିକ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ କରି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ – ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅବହେଳା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଦାବିଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମେ ସ୍ଥାପିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ଯାହା ସେମାନେ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ – ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କେବଳ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଞ୍ଚାରଣ ତାରର ମାଲିକାନା ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଯଥେଷ୍ଟ ନଥିଲା ।

ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକରେ ବିଚାରକରିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ଆସିଥିଲା, ତାହା ହେଉଛି ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମର ବିଦ୍ୟୁତମୟ ତାର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସି ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିବା ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ନିକଟ ସମ୍ପର୍କୀୟଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ କାରଣରୁ ନିଗମ ଉପରେ କ୍ଷତିପୂରଣର ଭାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିବାରେ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବାରେ ଯଥାର୍ଥ ଥିଲେ କି ?

ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରି, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ

ଦର୍ଶାଇଥିଲେ: 1.1. ଭାରତର ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ରିଟ୍ ଆବେଦନର ବିଚାର କରିବାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ । ପ୍ରଥମରୁ ଦାବିଦାରମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅବହେଳା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥିବା ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସଞ୍ଚାରଣ ତାରର ତାର ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମୃତକ ଏହା ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସି ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ, ଏହା କେବଳ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ନଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ଅବହେଳା କାରଣରୁ ତାରଟି ଛିଣ୍ଡି ଥିଲା କି ନାହିଁ, ଯାହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ମୃତକ ତାର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଥିଲେ, ତାହା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଆରୋପିତ କରାଯାଇଥିବା ଅବହେଳାକୁ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନଥିଭୁକ୍ତ ହେଇନାହିଁ ଯେ ଗ୍ରିଡ୍କୋ ଏହାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଅବହେଳା କରିଥିଲା । ଏହି ଅନୁସାରେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏହା ପ୍ରମାଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସୁଯୋଗ ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲେ ଯେ ସଞ୍ଚାରଣ ତାରର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତଥାପି ସେମାନଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବାହାରେ ଥିବା ପରିସ୍ଥିତି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଅନଧିକୃତ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ହେତୁ ତାରଗୁଡ଼ିକ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା

। ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାରିତାର ପ୍ରୟୋଗରେ ତଥ୍ୟର ଏପରି ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକର ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।

ଗ୍ରିଡ୍ ନିଗମ ଓଡ଼ିଶା ଲିମିଟେଡ୍, ଅଧ୍ୟକ୍ଷ (ଗ୍ରିଡକୋ) ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସୁକରମଣି ଦାସ (ଶ୍ରୀମତୀ) ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ, **[1999] 7 SCC 298** *ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି ।*

1.2. 10 ବର୍ଷର ଅନ୍ତରାଳ ପରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ପରବର୍ତ୍ତୀ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ସେହି କାରଣ ପାଇଁ ଆବେଦନ ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମାର ଖାରଜ ହେବାର ଆଧାରରେ ଗ୍ରହଣୀୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏଭଳି ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ କୌଣସି କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଇନାହିଁ । ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ କରି କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଯଥାର୍ଥ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

2. ଯେହେତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ଅଧିକାରିତାର ପ୍ରକୃତିକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ତର୍ଜମା ନକରି ଏହାର କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ, ତେଣୁ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯିବା ଯୋଗ୍ୟ । ତେବେ, ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଅବଧିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥ ଫେରସ୍ତ ପାଇପାରିବେ ନାହିଁ ।

ଏମ. ପି. ବିଦ୍ୟୁତ ବୋର୍ଡ ବନାମ ଶୈଳ କୁମାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **[2002] 2 SCC 162***, ଅପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇଛି ।*

ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସଚିନ ବାନାର୍ଜୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **[1999] 9 SCC 21** *ଏବଂ ଏଚ୍.ଏସ୍. ଇ.ବି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାମନାଥ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* **[2004] 5 SCC 793, କୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1726/1999

ଓ.ଜେ. ସି. ସଂଖ୍ୟା 13281/1997 ରେ ଓଡିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟଳୟ, କଟକର 13.11.98ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ଏହା ସହିତ

ସି.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 4552 ଏବଂ 4560/2005

ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ରାଜ କୁମାର ମେହେଟ୍ଟା ।

ଉତ୍ତରଦାତା ପାଇଁ ଏସ୍.ଭି. ଦେଶପାଣ୍ଡେ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତୀ କେ. ଶାରଦା ଦେବୀ ।

ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ **ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି ଭାନ୍ ଙ୍କ** ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ (c) ସଂଖ୍ୟା 5591/1999 ଏବଂ 9788/1998ରେ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଏହି ତିନୋଟି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଅବେଦନରେ ଯେଉଁ ପ୍ରଶ୍ନ ବିଚାର ପାଇଁ ଆସିଛି, ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ନିଜର କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଏବଂ ପ୍ରତିବାଦୀ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଯଥାର୍ଥ କି, ଯଦିଓ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ଥିବା ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏହି ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱକୁ ଏହି ଆଧାରରେ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଥିଲେ ଯେ ମୃତ୍ୟୁ, ସେମାନଙ୍କ ଅବହେଳା କାରଣରୁ ନୁହେଁ, ବରଂ ଉତ୍ତରଦାତାମାନଙ୍କ ସେମାନଙ୍କ ଅବହେଳା ପାଇଁ କିମ୍ବା ଦୈବକୃତ ପାଇଁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କିଛି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ କାରଣରୁ ଘଟିଛି । ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ *ଗ୍ରିଡ୍ ନିଗମ ଓଡ଼ିଶା ଲିମିଟେଡ-ଅଧକ୍ଷଙ୍କ (ଗ୍ରିଡ୍କୋ) ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସୁକମଣି ଦାସ (ଶ୍ରୀମତୀ) ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ* , **[1999] 7 SCC 298** ମାମଲା ସହିତ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କ ଉପରେ ସୂଚନା ପ୍ରକ୍ରିୟା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇନଥିବାରୁ ସେଗୁଡିକୁ ଅଲଗା କରାଯାଇଥିଲା । ବିଚାରପୀଠ 10ଟି ସମାନ ଆବେଦନକୁ ପରିସମାପ୍ତି କରିଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ସୂଚନା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଶେଷ ହେବା ପରେ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣାଣି କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ଓ.ଜେ.ସି ସଂଖ୍ୟା 13281/1997ର ରିଟ ଆବେଦନରେ ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 1726/1999 ର ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି :-

ମୃତକଙ୍କର ଜଣେ ସହ-ଗ୍ରାମବାସୀ ଥେମ୍ବା ଭୀମ ତାଙ୍କ ଏଲ.ଆଇ ପଏଣ୍ଟକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଗାଣ ନେଇଥିଲେ । ଖୁଣ୍ଟଗାଁର ଅନ୍ୟ କେତେକ ଗ୍ରାମବାସୀ ଯଥା ରାଲବିନ୍ଦ୍ର ଓରାମ, ଫାଥା ଓରାମ, ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ କିଷାନ ଏବଂ ଏଟୱା ଓରାମ ଗ୍ରିଡ୍କୋ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଅଜାଣତରେ ଏଲ.ଆଇ ପଏଣ୍ଟରୁ ହୁକ ବ୍ୟବହାର କରି ସୁପରିବାହୀ/ଅଣ ବିଦ୍ୟୁତରୋଧୀ ଜି.ଆଇ ତାର ମାଧ୍ୟମରେ ବେଆଇନ ଭାବେ ସେମାନଙ୍କ ଘରକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଗାଣ ନେଇଥିଲେ । 22.8.97 ରେ ବେଆଇନ ଭାବରେ ନିଆଯାଇଥିବା ଅନଧିକୃତ ଜି.ଆଇ ତାର ସଂଯୋଗ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ ହୋଇଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଭୂମିରେ ପଡ଼ିଗଲା । ସେହି ସମୟରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପିତା ଜାପାନ ଓରାମ ତାଙ୍କ ବଳଦ ସହିତ ଆସୁଥିଲେ, ବଳଦ ଜୀବନ୍ତ ଜି. ଆଇ. ତାର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଥିଲା ଏବଂ ଫଳସ୍ୱରୂପ ବିଦ୍ୟୁତ ଆଘାତରେ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିଥିଲା । ଏହା ଜାଣିବା ପରେ ଜାପାନ ଓରାମ ବଳଦଟିକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ ଏବଂ ବିଦ୍ୟୁତ ଆଘାତରେ ପ୍ରାଣ ହରାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କ ପତ୍ନୀ ତାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାକୁ ଆସିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କ କାନ୍ଦ ଶୁଣି ତାଙ୍କ ଝିଅ ସାବି ଓରାମ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ପିତାମାତାଙ୍କୁ ବିଚ୍ଛିନ୍ନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଥିବାବେଳେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆଘାତରେ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିଲେ । ଖୁଣ୍ଟଗାଓଁର ଗ୍ରାମବାସୀମାନେ 23.8.97 ରେ ସ୍ଥାନୀୟ ପୋଲିସକୁ ଏହି ଘଟଣା ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ, ଯେଉଁଥିରେ ବିଦ୍ୟୁତ ଆଘାତ ଯୋଗୁଁ ବେଆଇନ ହୁକିଙ୍ଗ୍ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁର ସତ୍ୟତା ସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇଥିଲା । ସ୍ଥାନୀୟ ପୋଲିସ ଏହି ଘଟଣାର ତଦନ୍ତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉପରୋକ୍ତ ସୂଚନା ଅନୁଯାୟୀ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ଏବଂ ପଦ୍ଧତି ବିବରଣୀ ଦେଇଥିଲେ । 23.8.97ରେ ଗ୍ରିଡ୍କୋର କନିଷ୍ଠ ଯନ୍ତ୍ରୀ ତାଙ୍କ ତରଫରୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ମୁଖ୍ୟ

ବୈଦ୍ୟୁତିକ ନିରୀକ୍ଷକଙ୍କୁ ଆବଶ୍ୟକ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପାଇଁ ଏକ ଟେଲିଗ୍ରାମ ପଠାଇଥିଲେ । 24.8.97ରେ ଏସ୍.ଡି.ଓ. ବୈଦ୍ୟୁତିକ ସବ୍-ଡିଭିଜନ୍ ଉଜାଲାପୁର ମଧ୍ୟ ବିବରଣୀ ଉପସ୍ଥାପନ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ମୃତ୍ୟୁର କାରଣ ହୁକ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ନିଆଯାଇଥିବା ବେଆଇନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ସଂଯୋଗ ପାଇଁ ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଥିଲା । 16.9.97 ତାରିଖରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକରେ ଓ.ଜେ.ସି ସଂଖ୍ୟା 13281/1997ରେ ମୃତକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମୃତର କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ଦାବି କରି ଏକ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ଏଠାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାଲଟା ଶପଥ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ପାଲଟା ଶପଥ ପତ୍ରରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ମୃତକ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ନିଜ ଅବହେଳା ଯୋଗୁଁ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଛି ଏବଂ ଗ୍ରିଡ୍କୋ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ବିଦ୍ୟୁତ ମୟ ବୈଦ୍ୟୁତିକ ତାର ହଠାତ ଭାଙ୍ଗି ନଥିଲା ଏବଂ ତେଣୁ ଆବେଦନକାରୀମାନେ କୌଣସି କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବାକୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ନୁହଁନ୍ତି । ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଦ୍ୱାରା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ଆବେଦନର ସମାଧାନ କରି ଏଠାରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ବାବଦକୁ 2,70,000/- ଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ଅବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଓଜେସି ସଂଖ୍ୟା 6290/1994 ରୁ ଆସିଥିବା ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 4552/2005 (@ ଏସ୍ଏଲ୍ ପି(ସି) ସଂଖ୍ୟା 9788/1998)ରେ, 10.5.84 ରାତିରେ ପ୍ରବଳ ଝଡ଼ ଏବଂ ବର୍ଷା ହେତୁ, ଗୋଟିଏ ଏଲ.ଟି ସୁପରିବାହୀ ତାର ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଥିଲା । ଯୋଗାଣ ବିଦ୍ୟୁତ ତାରକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କରିବା ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହା ମଧ୍ୟ ଘଟିଥିଲା । ଝଡ଼ ଏବଂ ବର୍ଷା ପୂର୍ବରୁ 10.5.84 ରାତିରେ ଯୋଗାଣ ତାରକୁ କନିଷ୍ଠ ଯନ୍ତ୍ରୀ ଏବଂ ଲାଇନ ମ୍ୟାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିୟମିତ ସମୟରେ ଯାଞ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା । ତେବେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ବିଦ୍ୟୁତ ତାର ଭାଙ୍ଗିବା ବିଷୟରେ ସୂଚନା ପାଇବା ପୂର୍ବରୁ, ସକାଳେ ଚାଲିଚାଲି ଯାଉଥିବାବେଳେ ମୃତକ ବିଦ୍ୟୁତ ତାର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ଚେତାଶୂନ୍ୟ ହୋଇଯାଇଥିଲେ । ତାଙ୍କୁ ଡାକ୍ତରଖାନା ନିଆଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଠାରେ ତାଙ୍କୁ ମୃତ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା । ମୃତକଙ୍କ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରି ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଅଧୀନସ୍ଥ ବିଚାରପତି, ଯାଜପୁରଙ୍କ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ଆର୍ଥିକ ମକଦ୍ଦମା ସଂଖ୍ୟା 199/1987 ରେ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ମକଦ୍ଦମାଟି ଯାଜପୁରର ଅଧୀନସ୍ଥ ବିଚାରପତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 16.5.92 ତାରିଖର ଆଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ପରେ, 10 ବର୍ଷର ବିଳମ୍ବ ପରେ, 1994 ମସିହାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବର୍ତ୍ତମାନର ରିଟ୍ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ସତ୍ୟକୁ ଅଣଦେଖା କରିଥିଲେ ଯେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନର କାରଣ ଉପରେ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ମକଦ୍ଦମା ପୂର୍ବରୁ ଖାରଜ ହୋଇସାରିଥିଲା ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ 40,000/-ଟଙ୍କା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅନୁଯାୟୀ, ମୃତ୍ୟୁ ସେମାନଙ୍କ ଅବହେଳା ହେତୁ ନୁହେଁ ବରଂ ଦୈବକୃତ ହେତୁ ଘଟିଛି ।

ଓଜେସି ସଂଖ୍ୟା 4247/97 ରୁ ଆସିଥିବା ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 4560/2005 (@ଏସ୍ଏଲ୍ ପି(ସି) ସଂଖ୍ୟା 5591 /1999) ରେ ଉତ୍ତରଦାତା ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକରେ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅଭିଯୋଗ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ ଯେ 28.5.92ତାରିଖରେ ପ୍ରାୟ 12.00 ମଧ୍ୟାହ୍ନ ସମୟରେ ତାଙ୍କ ସ୍ୱାମୀ ମତଦାନ କେନ୍ଦ୍ରରୁ

ଫେରୁଥିବାବେଳେ ବିଦ୍ୟୁତମୟ ତାର ହଠାତ୍ ଭାଙ୍ଗି ତାଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା ଯାହାଫଳରେ ସେ ଗୁରୁତର ବିଦ୍ୟୁତିକ ପୋଡା ଆଘାତ ପାଇଥିଲେ ଏବଂ ଅଚେତ ହୋଇପଡିଥିଲେ । କିଛି ସ୍ଥାନୀୟ ଲୋକ ତାଙ୍କୁ ଏସ୍.ଡି ଚିକିତ୍ସାଳୟ, ଯାଜପୁରକୁ ନେଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ବାଟରେ ସେ ଶେଷ ନିଶ୍ୱାସ ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ । ଉତ୍ତରଦାତା ଅଭିଯୋଗ କରିଥିଲେ ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅବହେଳା କାରଣରୁ ଏହି ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଛି ଏବଂ ମୃତକଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରିଥିଲେ । ପାଲଟା ଶପଥ ପତ୍ରରେ ଅନ୍ୟାନ ବିଷୟ ମଧ୍ୟରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଉପସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିଲା ଯେ ବିଦ୍ୟୁତ ଉତ୍ପାଦନ ଏବଂ ବିତରଣ, ବୈଧାନିକ ପ୍ରାବଧାନ ଅର୍ଥାତ ବିଦ୍ୟୁତ୍ (ଯୋଗାଣ) ଅଧିନିୟମ, 1948 ଏବଂ ଏହା ଅଧୀନରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ନିୟମ ମାଧ୍ୟମରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥାଏ । ମୃତକଙ୍କ ପରିବାର ପୋଲିସ ଥାନାରେ କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ/ଏଫ୍. ଆଇ. ଆର୍. ଦାଖଲ କରିନଥିଲେ । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କହିବା ଅନୁଯାୟୀ, ଉତ୍ତରଦାତା ସ୍ୱାମୀଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ବିଦ୍ୟୁତ ଆଘାତ ଯୋଗୁଁ ହୋଇଥାଇପାରେ, କିନ୍ତୁ ଏହା ବିଦ୍ୟୁତ ତାର ପଡ଼ିବା କାରଣରୁ ହୋଇନଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅବହେଳା ଯୋଗୁଁ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଥିବା ଆବେଦନକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ କୌଣସି ଅବହେଳା ହୋଇନଥିବା କୁହାଯାଇଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ ତଥ୍ୟର ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ଥିଲା ଯାହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ରିଟ୍ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ବାବଦକୁ 1,50,000/- ଟଙ୍କା ଦେବାକୁ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, *ଗ୍ରିଡ୍ ନିଗମ ଓଡ଼ିଶା ଲିମିଟେଡ୍ (ଗ୍ରୀଡ୍କୋ) ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, (ପୂର୍ବୋକ୍ତ)* ଯେଉଁ ମାମଲାରେ ଏହି ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକ ଶୁଣାଣି ପାଇଁ ତାଲିକାଭୁକ୍ତ ହୋଇଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ସୂଚନା ପ୍ରକ୍ରିୟା ଅଭାବରୁ ଶୁଣାଣି ହୋଇପାରିନଥିଲା, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତ ରଖିଥିଲେ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ତ୍ରୁଟି କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାରିତା ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲା ନୁହେଁ । ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଥିଲା ଯେ ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅବହେଳା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରମାଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏକ ମାତ୍ର ତଥ୍ୟ ଏହିକି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ମାଲିକାନାରେ ଥିବା ବିଦ୍ୟୁତ ସଞ୍ଚାରଣ ତାର ଛିଣ୍ଡି ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମୃତକ ଜଣକ ତା ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସି ନିଜେ ହିଁ ମୃତ୍ୟୁବରଣ କରିଥିବା କଥାଟି କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ନଥିଲା । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କାରଣରୁ କୌଣସି ଅବହେଳା ଯୋଗୁଁ ତାରଟି ଛିଣ୍ଡି ଯାଇଛି କି ନାହିଁ, ଯାହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ମୃତକ ତାର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଥିଲେ, ତାହା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କୁ ଯାଞ୍ଚ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ଆସିଥିବା ପ୍ରତିବାଦ ଏବଂ ଆବେଦନକାରୀମନଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ଏକ ସୁଯୋଗ ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲେ ଯେ ବିଦ୍ୟୁତ ସଞ୍ଚାରଣ ତାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ତଥାପି ସେମାନଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବାହାରେ ଥିବା ପରିସ୍ଥିତି କିମ୍ବା ବାହାର ଲୋକଙ୍କ ଅନଧିକୃତ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ହେତୁ ତାରଗୁଡ଼ିକ

ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲା । ତଥ୍ୟର ଏପରି ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡିକ ଉପରେ ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଅଧିକାରିତାର ପ୍ରୟୋଗରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚି ପାରିଲେ ନାହିଁ ଏଥିପାଇଁ ଯେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଉଠାଯାଇଥିବା ପ୍ରତିବାଦ କେବଳ ଉପରୋକ୍ତ ଆଧାରରେ ଉଠାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏଥିରେ କୌଣସି ସାର ନଥିଲା । ଅନୁଚ୍ଛେଦ 6 ଏହା ଏହିପରି ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା-

" ଆମ ମତରେ, ଯଦିଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ମାମଲା ନଥିଲା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଏକ ତ୍ରୁଟି କରିଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଭୁଲ୍ କରିଥିଲେ ଯେ ଯେହେତୁ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଦ୍ୟୁତ ସଞ୍ଚାରଣ ତାରର ଛିଣ୍ଡି ଯାଇଥିବା ବିଦ୍ୟୁତମୟ ତାର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସି ମୃତକ ବିଦ୍ୟୁତ ଆଘାତ ଯୋଗୁଁ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିଥିଲେ, ତାହା "ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ/ପ୍ରଥମତଃ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ଅବହେଳା ଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ତର୍ଜମା କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ଏହି ସମସ୍ତ ମାମଲାଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାରମ୍ଭରୁ ଅଭିଯୋଗକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଥମରୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ଅବହେଳା ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରମାଣ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏକ ମାତ୍ର ତଥ୍ୟ ଏହିକି ଯେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ବିଦ୍ୟୁତ ସଞ୍ଚାରଣ ତାରର ବିଦ୍ୟୁତମୟ ତାର ହଠାତ ଛିଣ୍ଡି ଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମୃତକ ଜଣକ ତା 'ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିଥିଲେ, ତାହା କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ନଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଯାଞ୍ଚ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା ଯେ କୌଣସି ଅବହେଳା କିମ୍ବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କାରଣରୁ ତାରଟି ଭାଙ୍ଗିଛି କି ନାହିଁ ଏବଂ କେଉଁ ପରିସ୍ଥିତିରେ ମୃତକ ତାର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଥିଲେ । ଏପରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାମଲାରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଉଠାଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରତିବାଦ ଦୃଷ୍ଟିରୁ ସେମାନେ ପ୍ରମାଣ କରିବାକୁ ଏକ ସୁଯୋଗ ପାଇବାକୁ ଯୋଗ୍ୟ ଥିଲେ ଯେ ବିଦ୍ୟୁତ ସଞ୍ଚାରଣ ତାରର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣରେ ଉପଯୁକ୍ତ ଯତ୍ନ ଏବଂ ସତର୍କତା ଅବଲମ୍ବନ କରାଯାଇଥିଲେ ଏବଂ ତଥାପି ସେମାନଙ୍କ ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ବାହାରେ ଥିବା ପରିସ୍ଥିତି କିମ୍ବା ବାହାର ଲୋକଙ୍କ ଅନଧିକୃତ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ହେତୁ ତାରଗୁଡ଼ିକ ହଠାତ ଭାଙ୍ଗି ଯାଇଥିଲେ କିମ୍ବା ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ କହିବ ଅନୁଯାୟୀ ମୃତକ ବ୍ୟକ୍ତି ମୃତ୍ୟୁ ବରଣ କରିନଥିଲେ । କେବଳ ଶପଥ ପତ୍ର ଆଧାରରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ସଠିକ୍ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଯାଇ ପାରିନଥାନ୍ତା । ଏହା ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନ ଯେ ଯେଉଁଠାରେ ତଥ୍ୟର ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନ ଜଡିତ, ଆବେଦନରେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ପ୍ରୟୋଗ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିକାର ନୁହେଁ । ଏହି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ବିବାଦ ଉକ୍ତ ଆଧାରରେ ଉଠାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେଥିରେ କୌଣସି ସାର ନଥିଲା ବୋଲି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିନାହାନ୍ତି କିମ୍ବା କହିପାରି ନଥିଲେ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ଦେୱାନୀ ଅଦାଲତକୁ ଯିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ଉଚିତ୍ ଥିଲା ଯେପରି ଏହା ଓ.ଜେ.ସି ସଂଖ୍ୟା 5229/1995 ରେ କରାଯାଇଥିଲା । "

ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ପଶିମ ବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ ବୋର୍ଡ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ସଚିନ ବାନାର୍ଜୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, [1999] 9 SCC 21 ମାମଲାରେ ସମାନ ମତ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଏହା ନିମ୍ନମତେ ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ କରାଯାଇଥିଲା :

"...........ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟର ଏକ ମନ୍ତବ୍ୟରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କ ଏକମାତ୍ର ଅଭିଯୋଗ ଯେ ଆବେଦନକାରୀ ରାଜ୍ୟ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡର ଅବହେଳା ହେତୁ ଦୁଇ ଜଣ ପୀଡ଼ିତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଛି । ଚୋରି କିମ୍ବା ବିଦ୍ୟୁତ ସଂଚାଳନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବେଆଇନ ଚୋରା ବିଦ୍ୟୁତ ନେବା ହେତୁ ଦୁଇ ପୀଡ଼ିତା ବିଦ୍ୟୁତମାରଣ ହୋଇଥିଲେ, ଆବେଦନକାରୀଙ୍କୁ ଅବହେଳା ପାଇଁ ଦୋଷୀ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ ଯଦିଓ ସେମାନେ କହିଥାଇପାରନ୍ତି ଯେ ଚୋରା ବିଦ୍ୟୁତ ନିବାରଣ ପାଇଁ ବାରମ୍ବାର ଚଢ଼ାଉ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । "

ଏହା ବିପକ୍ଷରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା *ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ ବନାମ ଶୈଳ କୁମାରୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [2002] 2 SCC 162 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ପରବର୍ତ୍ତୀ ରାୟକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲେ ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମତ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଏକ ମାମଲାରେ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ବୋର୍ଡ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ହୋଇପାରିବେ ଯେଉଁଥିରେ ବିଦ୍ୟୁତମୟ ତାର ଭାଙ୍ଗି ଆଂଶିକ ଭାବରେ ବର୍ଷା ପାଣିରେ ବୁଡ଼ିଯାଇଥିବା ସର୍ବସାଧାରଣ ରାସ୍ତା ଉପରେ ପଡ଼ିଥିଲା । ଉପରୋକ୍ତ ମାମଲାରେ ଏହି ଅଦାଲତଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ପର୍ଯ୍ୟବେକ୍ଷଣ, ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଲାଗୁ ହେବ ନାହିଁ କାରଣ ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ବୋର୍ଡ ବିରୋଧରେ ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅବହେଳିତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଚାର କରୁଥିବା ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ନିଷ୍କର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ଯେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ 4.34 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କାର କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର, କେବଳ ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ପ୍ରତିବାଦୀମାନେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଥିଲେ ଯେ ଦାବିଦାରମାନେ ଏପରି କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱ ପ୍ରମାଣ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲେ । ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନଥିଭୁକ୍ତ କରିଥିଲେ "ତେଣୁ, ଏମ୍.ପି.ଇ.ବି. ଦ୍ୱାରା ଉପସ୍ଥାପିତ ପ୍ରତିପକ୍ଷ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଭିତ୍ତିହୀନ ଏବଂ ଘଟଣାସ୍ଥଳର ପ୍ରକୃତ ସ୍ଥିତିକୁ ପ୍ରତିଫଳିତ କରେ ନାହିଁ, ବରଂ କ୍ଷତିପୂରଣ ଆଦେଶ ପାଇଁ ଦାୟିତ୍ୱ ଏବଂ ଉତ୍ତର ଦାୟିତ୍ୱ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରକୃତ ସ୍ଥିତିକୁ ଲୁଚାଇବାକୁ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଛି ।" ଏହି ତଥ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଉପରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଉପସଂହାରରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ ଯେ ଦାବିଦାରମାନେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇବାକୁ ହକଦାର । ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଅଧିବକ୍ତା ମଧ୍ୟ *ଏଚ୍.ଏସ୍ ଇ.ବି ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ରାମ ନାଥ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ*, [2004] 5 SCC 793 ରେ ଏକ ରାୟକୁ ମଧ୍ୟ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେଉଁଥିରେ ସମାନ ମତ ନିଆଯାଇଥିଲା । ଉକ୍ତ ମାମଲାରେ ବିଚାରପୀଠ ଏହା ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ ଯେ ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ଜଡ଼ିତ, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରତିକାର ହେବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଯେହେତୁ ବର୍ଣ୍ଣନା ପତ୍ରରେ କୌଣସି ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇ ନାହିଁ ଯେ ତାରଗୁଡ଼ିକ ଢିଲା ଏବଂ ତଳକୁ ଖସିଥିଲା ଏବଂ ଦାବିଦାର ବୋର୍ଡକୁ ତାରଗୁଡ଼ିକୁ ଶକ୍ତ କରିବାକୁ କହିଥିଲେ, ବୋର୍ଡ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବାକୁ ଉତ୍ତରଦାୟୀ ଥିଲେ । ଏହି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନଥିଭୁକ୍ତ କରାଯାଇଥିଲା କାରଣ ଉତ୍ତରଦାତା ରିଟ୍ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଭିଯୋଗ କରାଯାଇଥିବା

ତଥ୍ୟକୁ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଯୋଗାଣକାରୀ ଖଣ୍ଡନ କରିନଥିଲେ । ତଥ୍ୟର ବିବାଦୀୟ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକ ସମ୍ପୃକ୍ତ କରାଯାଇନଥିଲା ଏବଂ ଯାହାର ଫଳସ୍ୱରୂପ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନଥିଭୁକ୍ତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ କାୟମ ରଖାଯାଇଥିଲା ।

ବର୍ତ୍ତମାନର ମାମଲାରେ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଏହାର ଦାୟିତ୍ୱରେ ଥିବା ଅବହେଳାକୁ ବିରୋଧ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ନଥିଭୁକ୍ତ ନାହିଁ ଯେ ଗ୍ରିଡ୍କୋ ଏହାର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନରେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଅବହେଳା କରିଥିଲା । *ଓଡ଼ିଶାର ଗ୍ରିଡ୍ ନିଗମ ଲିମିଟେଡ (ଗ୍ରିଡକୋ) ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (ପୂର୍ବୋକ୍ତ) ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦ୍ୱାରା ବର୍ତ୍ତମାନ ମାମଲା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2005 [@ ଏସ୍.ଏଲ୍.ପି(ସି)ସଂଖ୍ୟା 9788/1998]ରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବାରେ ତ୍ରୁଟି କରିଛନ୍ତି । ପରବର୍ତ୍ତୀ ମକଦ୍ଦମା କିମ୍ବା ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଏହି ମକଦ୍ଦମାର ଖାରଜକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଗ୍ରହଣୀୟ ହେବ ନାହିଁ । 10 ବର୍ଷର ବ୍ୟବଧାନ ପରେ ଏହି ରିଟ୍ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏଭଳି ଅତ୍ୟଧିକ ବିଳମ୍ବ ପାଇଁ କୌଣସି କାରଣ ଦର୍ଶାଯାଇନାହିଁ । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 10 ବର୍ଷର ବ୍ୟବଧାନ ପରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରିବାରେ ଭୁଲ କରିଥିଲେ । ଏପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ, ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ଅଧିକାରିତା କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ କରି କ୍ଷତିପୂରଣ ପ୍ରଦାନ କରିବା ଯଥାର୍ଥ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।

ଯେହେତୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 226 ଅନୁଯାୟୀ ଏହାର ଅଧିକାରିତାର ପ୍ରକୃତିକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ତର୍ଜମା ନକରି ଏହାର କ୍ଷମତା ପ୍ରୟୋଗ କରିଥିଲେ, ତେଣୁ ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ରଦ୍ଦ ହେବା ଯୋଗ୍ୟ । ତେବେ, ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଅବଧିକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ପ୍ରତିବାଦୀମାନଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥ ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଫେରସ୍ତ ପାଇବେ ନାହିଁ । ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଦେୱାନୀ ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ କରାଯାଉଛି । କୌଣସି ଖର୍ଚ୍ଚ ନାହିଁ ।

ଡି. ଜି. ଆବେଦନ ଫଇସଲା ହୋଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦକ

ସୌମ୍ୟରଂଜନ ବେହେରା,

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ।